domus tuæ; et torrente voluptatis tuæ potabis eos; quoniam apud te est fons vitæ et in lumine tuo videbimus lumen. Prætende misericordiam scientibus te. Sed omnia hæc humiliationis ejus extitere fructus, quia immediate hanc divinæ Majestati porrigit, subjicitque supplicam : *Non veniat mihi pes superbiæ;* quasi diceret, ad conservandos dictos favorum thesauros, necessaria mihi est humilitas. Inde et in alio loco protestatur dicens : *Elegi abjectus esse in domo Dei mei;* quia scilicet quantumvis regiam portaret coronam, nihilominus ex devotionis et obsequii instinctu, inter reliquum vulgus ante Arcam ludere non erubuit : *Ludam et vilior fiam, plus quam factus sum.* Sed tantæ abjectionis atque contemptus fructum observetis velim; postquam enim dixisset : *Elegi abjectus esse in domo Dei mei;* immediate prosequitur dicens : *Gratiam et gloriam dabit Dominus.* Ita quoque alibi, postquam dixisset : *Ego autem humiliatus sum nimis,* mox extasium suarum ingerit mentionem, dicens : *Ego dixi in excessu meo : omnis homo mendax*; ut scilicet nos altissima Dei dona humilitatis fructus esse doceret; quod verissimum esse, omnium docuit temporum experientia, quando scilicet servi Dei, quo plus suum ambirent contemptum, inque oculis propriis humiles a mundo separati, saccoque vestiti viverent, tanto abundantiores donorum prophetiæ, raptuum, revelationum, visionum, apparitionum, extasium, miraculorum aliarumque similium prærogativarum possederunt thesauros.

d. — Subducendus populo tener animus et parum tenax recti. Adeo nemo eorum, qui etiam studiose ingenium ad virtutem concinnant, ferre impetum vitiorum tam magno numero venientium evolet, ni e turba sequestretur; perrarus est enim, qui frequenti turbæ tuto se credat, illæsus committat. Pulchre proinde ait Seneca, *Epist.* VII : « Quod « ægris evenit, quos longa imbecillitas usque adeo « afficit, ut nunquam sine offensa proferantur, hoc « accidit nobis, quorum animi ex longo morbo « reficiuntur. Nemo non aliquod vitium nobis « commodat, aut imprimit, aut nescientibus alli- « nit. » Utique quo major est populus, cui commiscemur, eo periculi plus est; unum enim exemplum luxuriæ, avaritiæ, ambitionis, multum mali facit. Convictor delicatus sensim enervat; vicinus dives cupiditatem irritat; garrulus maledice comes blandientis maliloquentiæ pruriginem affricat. Et ideo cœlestis Medicus, hunc ægrum in corpore et animo curaturus, pericula multitudinis probe noscens, a turba seorsum subducit, ut doceat solitudinem ei sectandam esse, qui virtutes sectare et vitiorum morbos effugere anhelat. Virtutum enim gymnasium et formatrix solitudo est : hæc animum fingit et perfectionem consummat.

e. — Miser erat ille homo surdus et mutus; figura pessimi peccatoris, qui Dei legem prætergressus, vitiis collo tenus immersus hæret; quem ut Christus verus Medicus curet, apprehensum e turba deducit. Cur autem seorsum? Quia solitudo ad observandam Dei legem et suffocanda vitia plurimum conducit. Pientissimus igitur Salvator, missurus digitos suos in auriculas hujus surdi, quod idem facit spiritualiter quando cordi peccatoris, ad vocem Dei prius surdo, insinuat suas inspirationes et gratias sanctissimi sui Spiritus, *digitus Dei est hic,* voluit ipsum semovere a turba, ad denotandum quantum peccatori suffragetur solitudo, ut ei operiatur cor ad recipiendas inspirationes Dei. Multorum annorum spatio S. Augustinus vocationi Dei surdas præbuerat aures; quando igitur illi paruit? Quando influentiis cœlestibus sinum suum aperuit? « Solitudo mihi ad negotium flendi aptior sugge- « rebatur; » sic scribit in Confessionibus, *lib.* VIII, *cap.* XII. Attenta percurrite lectione conversionem ejus, et invenietis quod ut vehementibus et abundantibus divinarum gratiarum impulsibus cooperaretur, ac Deo cor suum aperiret, in agrum secessit solus, ibique sub ficu sedens, ac cœlum suspiciens, post iterata effusa suspiria et gemitus, illam de cœlo inaudivit vocem : « Tolle, lege. » Librum excepit, eumque intelligens cœlitus missum, aperuit; legit primum caput, quod istud S. Pauli Apostoli continebat monitum : *Non in commessationibus,* etc. Sicque verificabatur ad unguem illud oraculum Prophetæ Oseæ, I, 14 : *Ducam eam in solitudinem, et ibi loquar ad cor ejus.* Quamdiu enim ipse non se sequestravit a concursu mundano, tamdiu nec a lepra inveteratorum vitiorum suorum mundatus fuit. « Probus quietæ vitæ amator, » verba hæc sunt Philonis Hebræi, « secessum et solitudinem « diligit, latere ignotus cupiens, non societatis « humanæ odio; est enim cum primis amans ho- « minum; sed quia fugiebat vitia quibus vulgus « delectatur. »

f. — Eccur seorsum apprehendit infirmum, quem mox palam sanum ostendit? Quare etiam proprio sputo muti linguam salivat? An ut muti lingua de odore salivæ Dominicæ reddatur lubrica et idoneæ loquelæ habilis? Hac super re ita philosophatur Theophylactus : « *Et expuens tetigit lin-* « *guam ejus,* ut scilicet ostenderet quod omnia « membra sacri Corporis ejus divina existunt, et « sancta, sicut et sputum, quod vincula linguæ sol- « vit. Etenim omne sputum superfluum est. » Nil Christianus in Christo ejusque sanctis membris superfluum putet. Nam quod superfluum in ipsis putatur, ut sunt vestes, sacræque reliquiæ, eas in maxima honorificentia et summi Ecclesiæ Pontifices et reges ac imperatores etiam infideles habuerunt. Quomodo enim superfluum in Christo, ejusque Sanctorum reliquiis reputes, quod tibi proficuum, et salutare, et medicum est; per quod tui corporis et animæ languores sanantur, virtutes conquiran-

tur et augentur, uti sunt reliquiæ sanctæ? Ita enim efficaces et medicæ Christi, Sanctorumque reliquiæ, ut etiamsi nihil de hujus surdi fide et devotione appareat, multoque minor illum offerentium fides comitetur, nihilominus suspiciens in cœlum Jesus, dum propriæ carnis et sputi tanquam instrumenta sancta adhibet, infirmum perfecte sanat. Et per hoc instruit omnes et discipulos suos, et Christianos sancta esse Sanctorum lipsania cultuque singulari veneranda; utpote quæ ipse Jesus Christus Deus magni appretiatur, perquæ immerenti sanitatem concedere dignatur.

g. — Suffecisset, si Salvator digitum auriculis applicasset surdis; sed nec auriculæ caperent plusquam unum aut alterum digitum. Misit tamen sine discrimine Jesus digitos suos in auriculas ejus. Insuper expuens tetigit linguam ejus ut sic longius remediis superarentur vulnera, nec tot esse possent morbi, quot, divina miseratione, peccatorum remedia. Et quando remedia a Deo miserante concessa, et a nobis digne applicata, non excedunt peccatorum vulnera? Sed Deo ad pœnitentiam vocanti, sine mora parendum est. S. Augustinus ingeniose et cum magno fructu nostro observat quod Christus nos ad sequelam suam invitans in tempore præsenti dicat : *Qui sequitur me non ambulat in tenebris sed habebit lumen vitæ. Joan.*, VIII, 12. Non dicit : *Qui* sequetur *me,* in tempore futuro. « Quod promisit futuri temporis verbo posuit. Non « enim ait : *Habet,* sed *habebit,* inquit, *lumen vitæ.* « Non ait tamen : *Qui* sequetur *me,* sed *qui sequi-* « *tur me.* In eo quod facere debemus, tempus « præsens posuit. Quod autem promisit facientibus « futuri verbo significat. *Qui sequitur habebit.* » Porro illi, qui, cum de mundo deserendo agitur, oculos suos ad tempus futurum defixos habent, regnum Dei non habebunt, sicut nec verum lumen; bene tamen illi qui in præsenti tempore et sine mora Christum eos vocantem sequuntur. Similiter Christus ei, qui se divino ejus servitio mancipare volebat, dixit : *Si vis ad vitam ingredi, serva mandata.* Non dixit illi, tempore futuro, *servabis;* sed in præsenti tempore, *serva.* Zachæus publicus peccator erat et princeps Publicanorum. Audita vero per famam Christi sanctitate, curiositate sola ductus, Christum videre cupiebat, quando erat inde transiturus, non vero se Christi sequelæ consecrare intendebat. Et tamen se vocari audiens, laborante interius in ipso Spiritu Dei, cum eadem celeritate, qua ex sycomoro descenderat, et ipse pariter festinus obedivit, quia sacer textus ait : *Festinans descendit.* Ac proinde felicem illam vocem audire meruit : *Hodie huic domui salus a Deo facta est.* Notandum quoque quod idem Zachæus, ut Deo vocanti digne pareret, non dixerit in tempore futuro : Dabo, reddam, sed in præsenti tempore : *Do, reddo.* S. Ambrosius ait : « Pœnitentia non « verbis agenda est sed et actu. » Etenim promissionibus nostris non creditur, nec sufficit dare verba, vota emittere et juramenta præstare; verum insuper prompta requiritur executio.

h. — Prudentem sane medicum hic se exhibet miraculi patrator Dominus Jesus qui digitos ponit ubi malum regnat, quasi aut mali naturam amplius inquirens, aut malum ipsum infirmo manifestans, ad exemplum spiritualium medicorum seu confessariorum, qui similiter facere tenentur in cura animarum. Talis igitur semper tibi eligendus erit, qui compassione, prudentia, dexteritate, vitæ integritate, scientia, multisque aliis qualitatibus præditus sit.

i. — Lingua particularem requirebat medicinam. Expuit enim ob horrorem malorum quæ lingua suscitare solet; digito utitur ut refrenet, maxime dum ad blasphemias aliquando excitanda esset; tunc enim illam digito justitiæ tuæ comprimendam esse docere voluit. Blasphemi enim linguam suam in cœlum ponere et contra Deum se erigere non dubitant. Propheta regius de blasphemis in Psalmo LXXII loquens, eosdem tanquam perditæ salutis homines, impietatibus et sacrilegiis, aliisque iniquitatibus et excessibus immersos describit : *Tenuit eos superbia, operti sunt iniquitate et impietate sua; prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum; cogitaverunt et locuti sunt nequitiam,* ac tandem maximum quod sit iniquitatum ipsorum explicaturus, ad eam usque malitiam eos pervenisse dicit ut linguam suam in cœlum ponere non formidarint : *Iniquitatem in excelso locuti sunt. Posuerunt in cœlum os suum, et lingua eorum transivit in terra.* S. Ephrem hæc verba adducens subjungit : « Et audes aperire audacter os tuum et in « cœlum verba emittere, juramenta atque blasphe- « mias? Et non times ne forte falx ignea, quam « Propheta vidit, demoretur in domo tua? » Lorinus ait : « De Deo passim hæc verba explanant, de « quo impii blasphemant sermones contra Excel- « sum. » *Posuerunt in cœlum os suum,* id est, inquit Hugo Cardinalis, « contra Deum et cœlestia. » Daniel Propheta Antichristi tyrannidem prædicens, inter alios ejus intolerabiles excessus, hunc quoque enumerat : *Sermones contra Excelsum loquetur, et sanctos Altissimi conteret,* « blasphemando nimi- « rum, » inquit idem doctissimus Cardinalis; hoc enim proprie est in cœlum os suum ponere.

Versus 34.

Et suspiciens in cœlum, ingemuit, et ait illi : Ephphetha, quod est, adaperire.

Et suspiciens in cœlum.

1. — Insigni, circa hujus afflicti sanationem, glossa utitur Cajetanus, *in Matth.*, inquiens : « Inter

« speciales modos, quibus quandoque usus est Je-
« sus ad curandum, admiratione dignus est, cum
« tot circumstantiis, nulla necessitate, sed sola
« voluntate adhibitis. » Infirmum enim a turba sequestrat, linguam mutam attingit et aures surdas, salivam adhibet, lacrymas effundit, oculos sursum elevat. Rationem autem horum omnium prædictus auctor adducit sequentem : « Ad supplendum quæ « deerant ex parte aliorum ad efficaciam ordinariæ « potestatis, quæ appellatur gratia curationem. » Non enim volebat Christus, juxta ejusdem auctoris sententiam, sua solita potestate et absoluta auctoritate, circa hoc miraculum uti, sed ea tantum, quam Apostolis suis delegarat : hæc vero dispositionem exigit in eo, qui sanandus est. Advertendum est insuper, nihil Christum adscribere surdi hujus fidei aut devotioni, neque turbæ precantis zelo, præsertim cum et hæc non exiguum imperfectionis suæ specimen de se ediderit, petendo manuum impositionem, et consequenter, nescii, Christum unico voluntatis suæ actu oblatum curare potuisse. Ex quibus omnibus auctor citatus tale nobis elicit documentum : « Undique ergo deficiente, supplet « Jesus gemitu, suspectione in cœlum, et applica- « tione propriæ carnis et sputi tanquam sancta « instrumenta adhibendo; nam sancta erant omnia, « quæ Jesus erant; et instruxit per hoc discipulos, « ad supplendum quandoque orationibus et adhi- « bitione sacrarum rerum, ea quæ desunt ex parte « aliorum. » Eadem plane est Jansenii traditio, *Serm. in hac Dom.*, scribentis : « Forte etiam « offerentium fides fuit imperfecta, et nihil de fide « et devotione hujus surdi apparet. » Et ideo Christus defectum hunc suppleturus, tot annectit miraculo circumstantias : « In hunc usum sunt « instituta Sacramenta ecclesiastica, ut per ea sup- « pleretur, quod alioqui deest fidei et devotioni « hominum, atque in ipso baptismatis Sacramento, « a Christo facto, desumptæ sunt ex antiqua tradi- « tione, similes cæremoniæ his, quæ Christus hic « legitur servasse, ut et baptizandi aures et nares, « sputo digitis imposito contingantur, et dicatur « ei : *Ephphetha, quod est, adaperire.* »

2. — Ex hoc ultimo Christi in cœlum suspicionis motu, sequentem Albertus Magnus deducit moralitatem : « Docet nos ad cœlum dirigere intentiones « nostras, cum aliquid volumus impetrare. » Adducitque illum sacræ Scripturæ textum, II *Par.*, xx, 12 : *Cum ignoramus, quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad te.*

3. — Aliam moralitatem suggerit in *Catena* citatus Beda : « Suspexit quidem in cœlum, ut inde « mutis loquelam, inde auditum surdis, inde cunc- « tis infirmitatibus doceret medelam esse quæren- « dam, » conformiter illi S. Jacobi Apostoli, I, 17, asserto : *Omne datum optimum, et omne donum perfectum de sursum est, descendens a Patre luminum.*

4. — « Gemere nos docuit, » S. Antonius de Padua inquit, et ante eum S. Hieronymus, « et in « cœlum thesaurum nostri cordis erigere. »

5. — Convenientiam maximam fuisse perpendit Salmeron, quod Christus cœlum respexerit, ad instructionem scilicet nostram : « Opus est, ut « Christus respiciat in cœlum, id est, respicere nos « faciat, omnia Deo tribuendo, et gemere etiam « nos efficiendo, ut sic tandem dicat : aperire, o « homo, quantum ad intellectum, videndo cuncta, « quæ sub sole sunt, esse meram quamdam vanita- « tem et afflictionem spiritus. » S. Ignatius de Loyola fixis in cœlum oculis sæpius exclamare solebat : « O quam mihi sordet tellus, dum cœlum « aspicio. »

6. — Dionysius Carthusianus, *Serm.* III *in hac Dom.*, scribit : « Per quod docuit nos, in omni « tribulatione et angustia ad Deum confugere; » data nobis in exemplar castissima Susanna, quæ cum velut adultera ad mortem lapidanda duceretur, et in conspectu flagitiosorum, perversum contra eam testimonium perhibentium senum, *Dan.*, XIII, 35 : *Flens suspexit ad cœlum, erat enim cor ejus fiduciam habens in Domino.* Nec inaniter, subito namque Deus miraculose innocentiam ejus prodidit, dum in defensionem Susannæ Danielis pueri intellectum erudivit, linguam fœcundavit. Imo hæc naturalis prævaluit inter nos agendi methodus, quod scilicet in majoribus adversitatibus et incommodis nostris, in cœlum oculos et animum sublevemus, imploraturi auxilium supernum.

7. — « Ipso quidem respectu in cœlum, » inquit Jansenius, « significans virtutem sanandi se habere « a Deo, atque ab illo quærendam omnem mede- « lam. » Non est, cur animæ nostræ salutem aliunde, quam ab hoc Protomedico cœlesti speremus, de quo scriptum novimus : « Magnus de cœlo « venit medicus, quia magnus in terris jacebat « ægrotus : ut, ubi nobis speranda salus, » inquit Beda, « et qua compunctionis vel lacrymarum sit « devotione quærenda ac petenda, significet.

8. — Nos insuper cœlum intueri ad imitationem Christi necessario debere, notat Albertus Magnus : « Necessarium est nobis, ut ad imitationem Jesu, « in cœlum suspicientes ingemiscamus; ille autem « in cœlum suspicit, qui divinam patientiam et « longanimitatem devotus attendit, et per hoc Deo « gratias agit. »

Ingemuit.

9. — Forte ratione difficultatis, quam in perpetrando miraculo experiebatur, suspiravit et planxit, Carthusianus, *in Marc.*, interrogat; respondetque : « Non utique, sed ex compassione, qua non solum « præsenti infirmo, sed universis condoluit, qui « dæmonum dominatione premuntur. » Quam eamdem Christi ingemiscentis rationem adducit Jansenius : « Ipso gemitu significans, quam miseretur « humanæ naturæ, qua tum a dæmonibus, tum ab « aliis infirmitatibus, variis modis impetitur propter « peccati transgressionem, ac gemendi nobis præ- « bens exemplum, cum pro nostra, nostrorumque « salute, supernæ pietatis subsidia invocamus. »

10. — Profundebat ab oculis lacrymas Christus, quia surdus iste peccatorum figurabat quemcumque, in peccatis obstinatum et contumacem; quid igitur mirum, si pro unius animæ aberrantis salute planctus multiplicet, quandoquidem pro redemptione ejusdem, omnem paulo post venarum suarum sanguinem erat effusurus? Omnia illa operabatur sacrosancta humanitas, ut unum sanaret miserum, peccatoris inveterati figuram; manibus apprehensum segregat a turba, digitis attingit linguam et auriculas, profunda e corde eructat suspiria, voce mysteriosa, salutisque operativa edebat verba; ut doceremur, tantum ab eo præstitum esse; quantum sciret, quantumque conferre posset subsidii, ad surditatem nostram sanandam et duritiam cordium emolliendam. « Ad ostendendum, » inquit Dionysius Carthusianus, « quam difficile sanaretur anima, « spiritualiter surda ac muta; » quo fine auctor ille Lazari exemplum adducit, in quo inveterata in peccatis anima designatur, inque cujus resuscitatione Christus pariter suspiravit et flevit.

11. — Beda Jansenio assentitur, dum inquit : « Ingemuit, non quia ipsi opus esset cum gemitu « aliquid petere a Patre, sed ut nobis gemendi « daret exempla, cum vel pro nostris, vel nostro- « rum realibus proximorum, supernæ pietatis « præsidia invocamus. »

12. — Plangentibus nobis ad imitationem Christi, incunctanter sublevatur malum surditatis et mutitatis nostræ, attamen ut, quid plangere sit, noverimus, Albertum Magnum audiamus : « Ille ingemis- « cit, qui magnitudinem et diuturnitatem scelerum « suorum considerans, super his vera contritione « gemit et dolet; et sic hinc ex Dei gratia contingit, « quod aures ejus aperiantur et lingua ejus resere- « tur, ut recte loquatur. »

13. — Beda doctam quamdam aliam hujus gemitus rationem subinfert, dum ait : « Suspiciens « in cœlum ingemuit, ut nobis, qui a cœlestibus « gaudiis per terrena oblectamenta discessimus, ad « hæc per gemitus et suspiria insinuaret esse re- « deundum. »

14. — Dici insuper potest, Christum ingemuisse, quia usum linguæ, multorum instrumenti peccatorum, restituturus erat, quo proinde homo ille postea ad beneficii injuriam forte abuteretur; quantumvis enim incarnata Sapientia, *bene omnia fecit, et surdos fecit audire, et mutos loqui*, nostra nihilominus malitia sæpissime collatis in nos a Deo bonis et beneficiis abutitur, in quod S. Jacobus præcipue de lingua asseverare voluisse videtur, dum ait : *Lingua universitas iniquitatis.* Proinde et S. Chrysostomus scribit : « Dæmon undique nobis insidias « parare consuevit, sed facilius lingua et ore pec- « cante. Nullum enim æque congrum illi organum, « in ministerium est interitus atque peccati; nam « inde nobis mors, inde lapsus, inde perditio, inde « naufragium præparatur. » Poterat merito Christus reformidare, ne diabolus, qui primitus linguæ beneficium impedierat, postea eadem sanitate recuperata fortiter instigaturus esset atque animaturus ad loquacitates peccaminosas, prout legitur in vita S. Vincentii Ferrerii; ad hunc enim sanctum virum dum vice quadam Valentiæ, in ipsa nimirum S. Joannis Baptistæ nativitate, coram innumerabili populo concionaretur, misera eaque muta adducitur fœmina; quæ a S. Vincentio interrogata, quid vellet, articulariter respondit : « Panem et linguam, « o Domine. » Cui sine mora Sanctus : « Panem « quotidianum, dum vixeris, habebis, officium lin- « guæ non impetrabis; tu vero gratias age divinæ « bonitatati, quæ tibi negat obfutura; lingua tua « nisi sic esset ligata, esset mordacissima, animæ « corporisque interitum allatura. »

Et ait illi : Ephphetha, quod est adaperire.

15. — Discutit Jansenius hunc præsentem in Christo imperative loquendi modum : « Qui se, « suspiciendo in cœlum et ingemiscendo, verum « hominem ostendit, jam et divina se præditum « potestate declaravit, cum imperativo usus verbo « dixit : *Ephphetha, quod est adaperire.* » Quibus in verbis idem Auctor insuper Salvatoris nostri omnipotentiam admiratur ut, utpote qui uno verbo duo operatus fuerit miracula : « Una vocula communi et « per se nullius momenti tantum effecit, ut duo « simul mala auferret; hæc enim dictio, quæ ape- « rire significat, non ad aures tantum referri de- « bet, sed etiam ad linguam, quæ hebraica phrasi « dicitur aperiri. *Isa.*, XXXII, 6 : *Aperta est lingua « mutorum.* » Id quod de Zacharia S. Joannis patre, etiam Evangelista *Luc.*, I, 46, asserit : *Apertum est illico os ejus et lingua ejus.*

16. — Beda existimat ab hisce Christi cæremoniis, illas dimanasse, quas Ecclesia in collatione baptismatis adhibere consuevit. « Unde credo mos « increbuit Ecclesiæ, ut Sacerdotes illius his, quos « percipiendis Baptismi Sacramentis præparant, « prius inter cætera consecrationis exordia, de sa- « liva oris sui, nares tangant et aures, dicentes : « *Ephphetha.* Salivam quidem oris sui gestum, quo « initiandi sunt, supernæ sapientiæ designant, per « tactum vero narium, ut abjectis delectationibus « noxiis, solum Christi semper amplectantur odo- « rem. »

17. — Optimum incolumitatis nostræ indicium est, quando patulis auribus vocem Dei excipimus, consequens enim inferri potest, simul etiam Deo

reclusas esse cordium nostrorum januas, *Joan.*, x, 17 : *Oves meæ vocem meam audiunt.* Et ideo cœlestis paranymphus id unicum a dilectissima sua Sponsa efflagitabat, *Cant.*, v, 2 : *Aperi mihi, soror mea, amica mea, columba mea, immaculata mea.* Ecce tibi multiplices divinæ bonitatis affectus et appetitus, quibus rapitur trahiturque erga animam, suum ei cor aperientem, in cujus figura respondit Sponsa illa : *Surrexi, ut aperirem dilecto meo.* Surrexit fores cordis sui reseratura, et ideo nuncupatur amica, soror, columba pura et immaculata.

Additiones.

a. — *Et suspiciens in cœlum ingemuit*, etc. Suspicit in cœlum ad Patrem regnantem, docens nos quod inde cuncta nobis bona profluant et quando illa receperimus, intelligamus esse dona Dei, pro quibus illi gratiæ sint rependendæ. Hanc enim gratiarum actionem Deus a nobis exigit. Dicit Apostolus, I *Thes.*, v, 16 : *Gratias agite; hæc est enim voluntas Dei.* Non potuisset equidem efficacioribus calcaribus fideles ad exhibendam Deo gratitudinem exstimulare, quam dum hanc Dei voluntatem esse docet; ita namque et S. Joannes Apostolus ut proximorum dilectionem audientium cordibus imprimeret tenacius, eodem usus est motivo, inquiens : *Præceptum Domini est; si hoc fiat sufficit.* Idem sane et nos de gratiarum actione et tributo gratitudinis divinæ Majestati præstando asserere possumus, dicentes cum Apostolo : *Gratias agite, hæc est enim voluntas Dei.* Ubi S. Bruno ait : « Voluntas Dei hæc « est, in omnibus, ut omnes agatis gratias. » Quem enim finem Deo præfixum fuisse putatis, dum prodige adeo in hominis beneficium innumerabilium naturæ, fortunæ, gratiæ, gloriæque bonorum thesauros dispensavit? Num forsitan luto hoc in empyreo indigebat, quod tot Hierarchiæ Angelicæ, spiritusque adeo nobiles exornant? Annon præter tot beatorum spirituum milliones, vel unico solo voluntatis actu multo plures creare non poterat, quam minutissimæ existant arenæ maris? *Quid est homo quod memor es ejus?* Propheta Regius tantam Dei beneficentiam, cui humana imbecillitas impar correspondere nequit, admirans, jure meritissimo exclamat, inquiens : *Dixi Domino : Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.* Ratio quare quis alteri benefacere solet, triplex potissimum hæc assignatur : « Timor mali, spes boni, virtus homi- « nis. » In Deo autem nulla harum locum habere potest. Non timor quia, *non accedet ad te malum*; neque spes boni, quia Deus omnia creata, increata et imaginabilia in se continet bona; neque tertia, scilicet virtus hominis, quia homo non modo nullum ex se habet meritum, sed et innumerabilium apud Deum est demeritorum reus. « Considera, » ait S. Bonaventura, « quod ipse benefactor tuus « Dominus Deus ita tibi benefecit, ut nihil a te « repetat, nec te, nec aliqua creatura indiget. » Quam eamdem materiam discutiens Bellovacensis, quadam Senecæ utitur auctoritate, dum inquit : « Multum interest, utrum aliquis beneficium nobis « det sua causa, an sua et nostra. » Deus autem nunquam nobis vel minimam etiam gratiam impertitur, cum spe alicujus boni, neque etiam beneficia ejus partim in nostram, partim in ejus cedunt utilitatem; siquidem nec Deus creatura indiget nec homine. Quin potius, ut Rupertus Abbas, de Altissimi infinitis nos beneficiis accumulantis, liberalitate tractans, docet : « Adhuc divina nobis tam « sedula erga nos et tam profusa beneficentia com- « mendatur, ut sollicitemur ad gratiam, invitemur « ad dilectionem. »

b. — Merito cœlum contemplans, hoc miraculum operatus est Dominus, nempe ad Patrem suum respiciens regnantem in cœlo, a quo ut a fonte omnia nostra bona, omniaque malorum fluunt medicamenta. Ingemuit autem Salvator, considerando, quod cum tanta bona in cœlo nobis reserventur, temporalia nihilominus pluris a nobis fiant, quam æterna. Enimvero anima aliqua Christiana varia quidem habere potest motiva ad contemnenda hujus vitæ bona, eaque omnia efficacia et potentia; at profecto nullum inveniri ad hunc affectum poterit efficacius, quam si cor suum erigat ad consideranda bona cœlestia, eaque sempiterna, quæ nunquam deficiunt. Dignissima est illa S. Bernardini Senensis sententia, ut serio ab omnibus ponderatur : « Nec aliquid tantum valet ad spernendum « præsentem vanitatem, quam cogitare jugiter « æternitatem. » S. Thomas de Villanova in sermone de S. Michaele Archangelo nos unico duntaxat supremæ illius lucis radio illustrari exoptat, existimans omnino quod unica solum signis illius quo Seraphini in cœlis ardent, scintilla, ad bona terrena toto corde spernenda abunde sufficeret : « O si vel tenuissimo lucis suæ radio, » inquit, « mentis nostræ oculos illius cœlestis gloriæ, quo « tendimus, immarcessibilis claritas, vel quasi subi- « tum fulgur raptim perstringeret, quomodo rape- « ret ad se animas nostras? Quanto illius desiderio « flagraremur? Quibus vocibus et affectibus, cum « Propheta clamaremus : *Quis deducet me in civita-* « *tem munitam? Quis deducet me usque in Idumæam?* « Sic æstuebat ille, qui illius desiderio totus absorp- « tus dicebat : *Ingrediatur putredo in ossibus meis* « *et subter me scateat, ut requiescam in die tribula-* « *tionis et ascendam ad populum accinctum nostrum*; « populum fulgidum, decorum, nobilem, beatum et « gloriosum; populum hilarem, festivum et jucun- « dum, cujus est Dominus Deus ejus. »

c. — Eleganter venerandus Joannes de Sylveria ait : « Hic ingemuit Dominus, cum ad perpetran- « dum miraculum processit, forte ideo quia ad sol- « vendam et restituendam homini linguam accede- « bat, jam tum prænoscens, quantum malum sit « homini lingua, quantumque hominis saluti obsit. » Et nescio an tantum æneus murus interpositus obsit, ut obesse solet lingua non bene custodita. Moysi gradienti cum populo Israel, obstitit interjectum mare Rubrum; verum cum extendisset manum Moyses super illud abstulit illud Dominus, *Exod.*, xiv. At postmodum, *Num.*, xx, dum elevat manum, ut percutiat petram ad extrahendas aquas, statim se divina sententia impeditum sentit, ne terram promissionis ingrediatur. Cur modo parvus fons aquæ impedit, quem vastissimum mare non impedivit? Ibi tacitus Moyses elevabat manum et fugiebat mare; hic elevat etiam manum cum virga, simul aiens : *Audite rebelles et increduli*; et inordinata locutio illi obstitit, ne terram ingrediatur, quod non valuit mare. Ita nimirum æternæ patriæ ingressui obstat inordinata lingua, cujus e contra custodia plurimum cooperatur. Gloriabatur Regius Propheta, dicens : *Perambulabam in innocentia cordis mei, in medio domus meæ. Psal.* c, 3. At qua ratione et modo, is qui inter aulæ strepitus, inter tot et tanta regni negotia, curas, alloquia, in tam tædioso populi accursu et tumultu vivebat, irreprehensibilem sese ac immaculatum conservare potuit? Observetur quem habuerit scopum : collimabat, nimirum, in linguæ suæ custodiam, quem in finem suæ divinæ Majestati supplicans, dicebat : *Dixi : custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea.* « Quia neminem sciebat castum os servare posse, » ait S. Ambrosius, « ab immunditia sermonis, ipse « sibi silentio legem imposuit innocentiæ, ut ta- « cendo culpam declinaret, quam vix effugere pos- « set loquendo. » Dubium hic moveri posset, quid cæteris paribus saluti ac defensioni animæ nostræ magis expediat, an custodire linguam, vel refrenare oculos? De lingua ait S. Jacobus Apostolus, III, 6 : *Universitas iniquitatis.* De oculo loquitur Spiritus Sanctus per os Ecclesiastici, XXXI, 15, asserens : *Nequius oculo quid creatum est?* Difficultatem solvit S. Ecclesia in Hymno, quem recitamus in Prima, siquidem primatum attribuit custodiæ linguæ, dum cantat : « Jam lucis orto sidere, Deum precemur « supplices, Ut in diurnis actibus, Nos servet a « nocentibus. » Ut præservemur ab omni offensa et præcipitio, ne præcipites ruamus, ambulantes in via præceptorum divinorum, a quorum observantia dependet animæ nostræ salus, primo a Deo petitur : « Linguam refrenans temperet, Ne litis horror « insonet; » et postea in secundo loco : « Visum « fovendo contegat, Ne vanitates hauriat. »

d. — Sæpenumero Christus Redemptor noster in cœlum oculos sublevasse legitur, quippe qui ibi fixam habebat affectionem; et hoc ideo faciebat, ut nos ad idem agendum erudiret. Ingemuit namque, ut hoc indicio declararet, inter innumera mala quæ secum peccatum affert, hoc maximum et summum esse, quod is qui vilissimus est homo, per hunc surdum figuratus, summam Dei, rerum omnium Conditoris, majestatem violet. Et ideo ex hoc capite peccati gravitas et malitia dicitur esse infinita, quod adversus illum pugnet, ab eoque sese avertat, cujus bonitas et majestas est infinita. Quocirca mirandum non est, quod ille, qui quanta esset peccati deformitas, quantaque Deo, fonti omnis boni, per illud irrogetur injuria probe noverat, ingentem ex imo pectore gemitum ducat, ad illam contestandam injuriam, quam Deo irrogamus, dum a peccatoribus, ad satisfaciendum suis appetitibus, ita turpiter abjicitur. Unde Deus merito cœlos ad obstupescendum invitat, inquiens : *Obstupescite cœli super hoc : Me derelinquerunt fontem aquæ vivæ. Jerem.*, II, 12. Ubi S. Hieronymus ait : « Cœlum cui dictum est : « *Attende cœlum et loquar*; et iterum : *Audi, cœlum,* « *et auribus percipe terra*; videns Dei præcepta « calcata inhorrescit et stuporem dissimulare non « potest. Omnis creatura ingemiscit et condolet « super peccatis hominum. » Scientes enim cœli quanta sit in seipso, pro homine fabricato, eidemque promisso, divitiarum abundantia, pulchritudo, amœnitas, amplitudo et inexhaustum gaudium, dummodo homo divinam legem observet, hinc vehementer admiratur, quod pro bonis caducis et fragilibus, pro nido formicarum, cœlum pro terra, Paradisum pro inferno commutet.

Versus 35.

Et statim apertæ sunt aures ejus, et solutum es vinculum linguæ ejus, et loquebatur recte.

Et statim.

1. — Sine mora, sine dilatione, aperiuntur aures et solvitur linguæ vinculum, ut doceantur, sine ulla temporis interruptione, summa cum sollicitudine, imperio obedire vocis divinæ. « Jussum verbi illico « res secuta est, » inquit Victor Antiochenus, *in Marc.*, « hæc dicit, unaque cum verbo miraculum « in opus abiit. »

Apertæ sunt aures ejus.

2. — Observat Albertus Magnus quod aures surdæ ab Evangelista nominatæ fuerint termino diminutivo, nunc vero completo : « Quæ prius erant « auriculæ, modo factæ aures, quia audiunt. »

3. — Causam assignat Salmeron, cur Christus primo auditum, exinde vero loquelam restituerit : « Primo aures sunt liberatæ, deinde lingua : primo « enim discendum est, ut postea recte loqui valea- « mus, *Jac.*, I, 19 : *Sit autem omnis homo velox ad* « *audiendum, tardus ad loquendum.* » Ut porro in discursibus de Deo instituendis proficiamus et perficiamur, primo omnium aures nostras patefaciamus oportet, sermoni et voci divinæ, qua prædica-

tiones Evangelicas et exhortationes suscipiendo, qua inspirationibus internis assentiendo : *Audiam quid loquatur in me Dominus Deus. Psal.* LXXXIV, 9.

4. — Simon de Cassia sentit, debuisse prophetícum illud Isaiæ, XXV, 5, oraculum adimpleri : *Tunc vero aures surdorum patebunt, tunc saliet sicut cervus, claudus; et aperta erit lingua mutorum.* Hugo Cardin. dicit : « Prius audit homo, postea loqui« tur. » Quibus subservit illud Sapientis monitum, *Prov.*, XVIII, 13 : *Qui prius respondet, quem audiat, stultum se esse demonstrat.* Quem rerum ordinem se quoque inviolabiliter observasse, testatur Regius Vates, *Psal.* XLVIII, 5, hisce verbis : *Inclinabo in parabolam aurem meam*; quo facto mox subjungit : *Aperiam in psalterio propositionem meam.*

Et solutum est vinculum linguæ.

5. — S. Bonaventura, *Serm.* III *in hac Dom.*, in sensu morali ita discurrit : « Vinculum, quo diabo« lus animam ligat, est peccatum, quo peccator « ligatur, pedibus per pravum affectum, manibus « per iniquum tactum, collo per nocivum verbum, « lingua per indebitum silentium. »

6. — S. Thomas, *Serm. in hac Dom.*, pariter sensum sequens moralem, ex hac historia salutem elicit exhibetque peccatoris, discursu tali : « Pœni« tentiæ operatio, quæ consistit in tribus, primo in « cordis dolore : *Suspiciens in cœlum, ingemuit*; « secundo in oris confessione : *Et solutum est vin« culum linguæ ejus*, vinculum linguæ solvitur pec« catoris, cum peccatum confitetur; tertio in man« datorum Dei et Sacerdotis adimpletione : *Et apertæ « sunt aures ejus*; aures peccatoris aperiuntur, cum « præcepta Dei et Sacerdotis adimplendo et satisfa« ciendo obedit. »

Et loquebatur recte.

7. — « Quomodo enim non recte loqueretur, » subsumit Victor Antiochenus, « recteque audiret, « cum naturæ opifex id expleret, quod naturæ « deerat? »

8. — S. Bonaventura a sensu litterali ad spiritualem transiens, ait : « Quod fit, quando homo non « declinat cor suum ad verba malitiæ, ad excusan« das excusationes in peccatis, sed confitetur humi« liter et aperte omnia peccata sua. » Quod idem non dissimilibus omnino verbis documentum ex hoc textu deducit S. Antonius de Padua, inquiens : « Recte loquitur, qui peccatum et circumstantias « peccati, cum proposito non relabendi, plenarie « confitetur. »

9. — Hæc loquelæ rectitudo, juxta S. Ambrosii doctrinam, *in Psal.* XI., tunc vere possidetur, quando sermocinari novimus cum prudentia Christiana, id est, suo tempore et loco : « Ideo surdo illi et muto, « aures et labia tetigit Dominus in Evangelio, ut « sciret, quid audiret in mysterio, quod etiam « loqueretur et quando loqueretur. Neque enim « otiose scriptum est : *Dominus dedit mihi linguam « eruditionis, ut sciam*, quando oporteat sermonem « dicere. Scire ergo debes, quid audias; scire, quid « loqui debeas; scire etiam, quando loqui debeas. »

10. — S. Gregorius in commentario horum verborum, *Ezec.*, III, 10 : *Fili hominis, omnes sermones meos, quos ego loquor ad te, assume in corde tuo, et auribus tuis audi, et vade ad filios populi mei et loqueris ad eos*, ita discurrit : « Vigilanter intuendum « est, quod voce Domini ad Prophetam dicitur, ut « prius sermones ejus audiat, et postmodum lo« quatur; audimus enim verba Dei, si facimus; et « tunc ea proximis recte loquimur, cum prius ipsi « fecerimus. » Cui consonat pariter et illud S. An« tonius de Padua, dicens : « Recte loquitur, qui « quod prædicat, opere attestatur. »

11. — Aliter Dionysius Carthusianus hanc loquelæ rectitudinem interpretatur, dicens : « Sic qui « spiritualis visus illustrationem, interiorumque « aurium apertionem a Christo sortitur, loquitur « recte, id est, juste, sapienter atque salubriter, « prout monet Apostolus : *Sermo vester semper in « gratia, sale conditus sit.* »

12. — Beda hanc rectitudinem ad unam succincte loquendi methodum reducit : « Ille solus « recte loquitur, qui linguam tactus sapientiæ, ad « loquendum instituit. » Custodia denique linguæ principalissimum est ad salutem assequendam medium, Sapiente attestante, *Prov.*, XXI, 23 : *Qui custodit os suum, custodit et animam suam.*

13. — Psalmista, vir secundum cor Dei, docet nos omnes, quomodo ad perfectionis apicem conscenderit, dicens, *Psal.* XXXVIII, 2 : *Dixi : custodiam vias meas.* At ecce, quam in custodiendis sensibus methodum servavit, quam ingressus est viam, ut nec ad dexteram nec ad sinistram devius declinaret. Ipsemet respondit : *Ut non delinquam in lingua mea, posui ori meo custodiam.* Lingua, juxta Anatomistarum traditionem, duas habet venas, quarum altera fertur ad cor, altera ad cerebrum; hæcque est causa, quare multiplex e sola lingua eliciatur notitia tam malorum quam bonorum signorum alicujus infirmitatis. Vere equidem excellentissimo ejus artifici merito dici potest : *Omnia in Sapientia fecisti*; cujus manus fabricarunt nos, *Job.*, X, 8 : *Manus tuæ, Domine, fecerunt me et plasmaverunt me totum.* Placet porro ex hoc prælibato sensu litterali ad moralem transire, *quia omnia in figura contingebant.* Altera igitur harum venarum seu nervorum ad cerebrum ascendit, ubi sedem habet intellectus, hæcque designat materiam linguæ omnimode moderatam, recteque dispositam esse debere, tam in discursu quam ratione, imo et in corde; quia *ex abundantia cordis os loquitur.* Unum inter cætera, manifestum virtutis ac malitiæ indicium in anima, est lingua, plus minusque custodita, *Eccli.*, IV, 29 : *In lingua sapientia dignoscitur, et sensus; et scientia, et doctrina in verbo sensati.* Tritum est Socratis effatum, qui juvenis cujusdam mores experturus, ajebat : « Loquere, te videam. » Confirmat hoc ipsa incarnata Sapientia, dum inquit, *Luc.*, VI, 45 : *Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum; et malus homo de malo thesauro profert malum; ex abundantia enim cordis os loquitur.* Aliam adhuc eamque ingeniosam linguæ considerationem adducit Chrysostomus, *Hom. ad Basil.* « Deus enim « velut muro duplici voluit circumdari, nam den« tium tegmine et labiorum custodia continetur, « ut verba improvida garrulitate proferatur. » Natura duas quidem nobis aures, sed unam tantum impertiit linguam, ut scilicet industrie auscultemus, at caute et sobrie loquamur; docti insuper de Apostolo, *Jac.*, I, 19, ut *sit omnis homo velox ad audiendum, tardus ad loquendum*; nam teste Ecclesiastico, XIX, 5 : *Qui odit loquacitatem, extinguit malitiam.*

Additio.

a. — *Et solutum est vinculum linguæ illius, et loquebatur recte.* Super hoc sic ait Victor Antiochenus : « Quomodo non recte loqueretur, cum « naturæ opifex id suppleret, quod naturæ deerat? » Expende diligenter illud : *Recte loquebatur*, quod indicat originem rectæ locutionis; nam ex longo et diuturno silentio, in bonam loquelam venit homo; tarditas enim linguæ pulchram, ac elegantem conficit orationem; magnum silentium, alta est instructio ad recte verba proferenda. Licet enim homini difficile sit, non loqui : *Conceptum sermonem tenere quis poterit?* ait S. Job, attamen tacendo bene loqui discit. Christus in medio Doctorum audit et tacet. S. Antonius de Pythagora discurrens, et examinans qualem sibi præscripserit finem, in instruendis discipulis suis circa linguæ custodiam, ait : Pythagoras discipulis, per quinquennium, silentium imperabat, ut tacendo, discerent postea loqui. Verbis contumeliosis agitabantur, opprobriis provocabantur ut retorquerent opprobria et contumelias, et eas ipsi reprimebant silentio; quo et stipendio solvebant illos qui illos vituperabant, et injuriis afficiebant. B. Laurentius Justinianus tractans de disciplina, et perfectione monasticæ conversationis, ita scribit : « Ante Christi resurrectionem, rudes « ingenio, litteris inexpertes, mente timidos, et « carnales sensu, et divinæ legis ignaros fuisse » Apostolos « cognoscimus. At ubi Dominus cœlis « ascendit, postquam in silentio orationi vacare « cœperunt, Spiritus Sanctus super illos descendit « abunde omniumque linguarum scientiam, om« nium dogmatum disciplinam ipsis tribuere dig« natus est. » Et infra : « Propterea quicumque « sapientiæ verba utiliter fari desiderat, in silentio « prius discat intus, quod postmodum viva voce « foris loquatur. Re quippe vera nullus scit fruc« tuose loqui, qui ignorat prudenter tacere; taci« turnitas namque bene loquendi principium est. »

VERSUS 36.

Et præcepit illis, ne cui dicerent; quanto magis autem eis præcipiebat, tanto plus prædicabant.

Et præcepit illis, ne cui dicerent.

1. — Calumniabantur Pharisæi, Christum aucupandis popularibus inhiare applausibus; exhibiturus igitur, juratum se esse omnis obstinationis et vanæ gloriæ hostem, præceptive inhibet patratum a se miraculum populari. « Ut testes ex hoc præcepto « fierent, » inquit quidam Auctor, « contra calum« niatores, qui dicerent : *Tu testimonium perhibes « de teipso, testimonium tuum non est verum. Ego « gloriam meam non quæro.* »

2. — Albertus Magnus dicit id Christum præcepisse : « Non præcepto observationis sed instructio« nis, ad humilitandum magnis factis, exemplo « Domini, ne cui dicerent et per hoc non jactare « bona sua discerent. »

3. — Aliam Theophylactus moralitatem adducit, inquiens : « Docemur hoc loco, quod, quando bene« facturi sumus, ne plausus vel celebritas ex bene« ficiis quæramus. Cum autem beneficia acceperi« mus, ut benefactores, licet ipsi recusent, laudemus « et prædicemus. »

Quanto autem eis præcipiebat, tanto magis plus prædicabant.

4. — Quo perfectius, quantum est ex parte nostra, omnes virtutes, bonaque opera nostra, modestiæ et humilitatis instinctu occultare studeremus, eo amplius ad majorem gloriam suam, proximorum utilitatem et excellentiorem nostri ipsius profectum ac meritum eadem propalare intendit : præterquam quod tritum sit axioma, quia honor sequitur fugientem.

5. — Turbam hanc velut devotam, suoque benefactori gratam, docet esse laudandam Jansenius, *Serm. in hac Dom.* : « Nihil peccaverunt, sed potius « id fecerunt, quod debuerunt; ut enim est homi« nis vere benefici, non exigere laudem aut gratiam « aliquam pro beneficio; ita grati est hominis hoc « impensius referre gratiam, quo qui, beneficium « dedit, nullam exspectet gratiam. »

6. — Advertit optime Angelus de Paz hanc turbis prohibitionem non obiter a Christo sed industrie inculcatam fuisse, ideoque ipsis reiteratam : « Quanto « magis ei præcipiebat, non leviter aut semel præ« cepit, facti silentium observari, sed iterum atque « iterum, ac vehementi comminatione indixit taci« turnitatem. » Quo agendi modo « nos instruit, « non sequitur velle latere et occultari facta nostra, « sed ex animo; et maxima cum diligentia opus

« abscondere, ne nos vanæ gloriæ exponamus, qui « ad eam proni sumus. Tanto magis plus prædica- « bant, » dicit idem Auctor, « quia tanto magis « Deus e cœlis præcipiebat, qui humilia respicit in « cœlo et in terra, ipseque exaltat. »

Additio.

a. — *Et præcepit illis ne cui dicerent.* Magnum divinæ omnipotentiæ signum occultari jubet Dominus, quod ex omnia scienti sua, hos homines divulgaturos sciebat. Cur ergo præcepit, ut opus miraculosum tacerent, quod præsciebat tanto magis prædicaturos, quanto magis silentium commendabat? Et ad quid apprehendit hominem seorsum a turba, cum ipse sciret opus esse divulgandum? Respondent Eusebius Gallicanus *Hom. in Dom.* XII *post Pent.*, Beda, Haymon, Carthusianus, id factum ut ostenderet, quantopere vanam gloriam aversaretur. « Nobis, » ait Beda, « exemplum dare voluit, « ut virtutum opera facientes, vitium jactantiæ « gloriamque vitemus humanam. » Magnorum virorum est, non habere præ foribus suas virtutes, non ostentare thesauros gloriæ suæ, et ideo Christus celare miraculum jubet; quem plurimi Sanctorum secuti sunt, qui ne vanam incurrrerent gloriam sanctitatem celarunt. Obtigit S. Paulo Apostolo specialis hæc prærogativa videndi Deum, ut Theologi loquuntur, *per modum transeuntis;* aliquot vicibus raptus fuit ad Paradisum, ubi ei revelata sunt secreta divina : *Audivit arcana verba, quæ non licet homini loqui;* et tamen, ut colligitur ex ejus Epistola, tacuit spatio quatuordecim annorum post raptum et visionem illam, nec minimam ejus fecit mentionem. *Scio hominem ante annos quatuordecim raptum hujusmodi, usque ad tertium cœlum.* Ubi Theophylactus notat : « Ut discas, ut cum quatuorde- « cim annis conticuit, nec nunc protulisset quidem « nisi necessitate compulsus fuisset. » Ubi quoque observandum est, non id eum in propria, sed in tertia persona dicere : *Scio hominem,* ut omnem a se amoveat ostentationis umbram. Ideoque Chrysostomus ait : « Vide extenuandi verbis quam large « sit usus. »

VERSUS 37.

Et eo amplius admirabantur, dicentes : Bene omnia fecit; et surdos fecit audire et mutos loqui.

Bene omnia fecit.

1. — Angelus de Paz hujusmodi rationem reddit; quare Christus omnia fecisse diceretur bene : « Quia Deus, qui bonus per essentiam cum sit, » perfecta semper operatur; unde *vidit cuncta, quæ « fecerat et erant valde bona.* » Sed opponet forte quispiam illud Psalmistæ, *Psal.* XXXIX, 13, lamentum : *Circumdederunt me mala, quorum non est numerus.* Quis enim videt, omni ex parte, in hac lacrymarum valle, quanta in dies et pœnæ et culpæ inundent dispendia? Huic objectioni satisfacit celebre illud S. Augustini axioma, *Enchir.*, III, 25, dicentis : « Deus meus judicabit de malis benefa- « cere, quam mala nulla esse permittere. » Et alibi, *de Civit. Dei lib.* XII, *cap.* XI, pariter : « Neque « enim Deus omnipotens, cum summe bonus sit, « ullo modo sineret mali aliquid esse in operibus « suis, nisi usque adeo esset, omnipotens et bonus, « ut benefaceret etiam de malo. » Unde Joseph a fratribus suis in Ægyptum venditus, profitebatur dicens, *Gen.*, XXX, 29 : *Vos cogitastis de me malum et Deus vertit illud in bonum.* Duplex est, ut diximus, in orbe malum, culpæ scilicet et pœnæ, primum gravius secundo; illud S. Bernardus dum sollicite discutit, *Serm.* II *sup. Ps. Qui habit.*, magni perhibet esse originem boni : « Miro quodam modo « ipsum peccatum etiam in justitiam cooperatum « et humiliores efficimur et cautiores. » Hujus porro multiplices fructus paucissimis hisce verbis subtiliter concludit Apostolus, II *Tim.*, II 12 : Si *sustinebimus et conregnabimus.* Mala enim pœnæ, cum amore et patientia Christiana tolerata directam nobis in cœlum viam planant.

2. — Verbum *bene* variis vestit circumstantiis Salmeron : « *Bene omnia fecit* : potenter, sapienter, « juste, misericorditer, suaviter, opportune omnia « fecit. » S. Bonaventura *omnia* examinans, dicit : « *Omnia per ipsum facta sunt* : Per quem factus « est Angelus, et per ipsum factus est vermiculus; « unde omnes Reges, et Pontifices, et Imperatores, « de tota potentia sua non possent creare unam « muscam. »

3. — Nequaquam de nobis verificari potest : *Bene omnia fecimus.* Utpote qui collatis in nos a Deo beneficiis, qui tempore, sanitate, juventute, ingenio, sensibus, divitiis, tribulationibus et infirmitatibus abusi fuimus, cum tamen Deus hæc et illa concesserit, tanquam profectus et salutis nostræ media; Sacramenta, bona consilia, pia exempla et omnia alia, saluti nostræ cœlitus destinata, auxilia flocci æstimantes, *male omnia fecimus;* quapropter supplicemus ei, ut mala convertat in bonum, quia *potens est de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ. Matth.*, III, 9.

4. — « Quod certe eloquium in solum Deum « competit, » ait Jansenius, « nemo enim mortalium, « qui *bene omnia fecit;* quia *non est justus, qui non « peccet.* » Unde *Eccli.*, XXXIX, 21 : *Opera Domini universa, bona valde.*

Et surdos fecit audire et mutos loqui.

5. — Docte animadvertit Dionysius Carthusianus, S. Marcum non meminisse hujus in surdo et muto perpetrati miraculi, cum omnibus illis circumstantiis et personis, cum quibus illud nobis repræsentat S. Evangelista Matthæus, hic enim alios insuper tum surdos et mutos, cum cæcos et mancos annectit : « Sed Marcus scribit de uno, « cujus curatio solemnius facta est et multa mystica « figuravit, eratque mirabilior, quia in uno homine « tria signa simul facta videntur; dum obsessus « liberatur, surdus auditum et mutus loquelam re- « cuperat. »

DOMINICA DUODECIMA POST PENTECOSTEN

EVANGELIUM LUCÆ, CAP. X, VERS. 23

23. Beati oculi, qui vident quæ vos videtis.

24. Dico enim vobis, quod multi Prophetæ et Reges voluerunt videre, quæ vos videtis, et non viderunt; et audire quæ vos auditis, et non audierunt.

25. Et ecce quidam Legisperitus surrexit, tentans illum et dicens : Magister, quid faciendo, vitam æternam possidebo?

26. At ille dixit ad eum : In lege quid scriptum est, quomodo legis?

27. Ille respondens, dixit : Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, ex tota anima tua, et ex omnibus viribus tuis, et ex omni mente tua; et proximum tuum sicut teipsum?

28. Dixitque illi : Recte respondisti; hoc fac et vives.

29. Ille autem volens justificare seipsum, dixit ad Jesum : Et quis est meus proximus?

30. Suscipiens autem Jesus, dixit : Homo quidam descendebat ab Jerusalem in Jericho et incidit in latrones, qui etiam despoliaverunt eum, et plagis impositis abierunt, semivivo relicto.

31. Accidit autem, ut Sacerdos quidam descenderet eadem via, et viso illo præterivit?

32. Similiter et Levita cum esset secus locum et videret eum, pertransiit.

33. Samaritanus autem quidam iter faciens, venit secus eum, et videns eum, misericordia motus est.

34. Et appropians alligavit vulnera ejus, infundens oleum et vinum, et imponens illum in jumentum suum, duxit in stabulum, et curam ejus egit.

35. Et altera die protulit duos denarios et dedit stabulario, et ait : Curam illius habe; et quodcumque supererogaveris, ego cum rediero, reddam tibi.

36. Quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi, qui incidit in latrones?

37. At ille dixit : Qui fecit misericordiam in illum; et ait illi Jesus : Vade, et tu fac similiter.

VERSUS 23.

Beati oculi, qui vident quæ vos videtis.

Beati oculi, qui vident.

1. — Textus ille contrariari videtur alteri, quem a S. Joanne allegatum, *cap.* XX, 19, et a Christo pronuntiatum novimus, nimirum : *Beati oculi, qui non viderunt et crediderunt.* Difficultatem hanc Toletus resolvit, considerans, sanctum Apostolum Thomam, negando se crediturum nisi videret, intendisse visionem, velut indicem et conditionem, sine qua non, fidei suæ; quia ut primum ipse Magistrum suum vidit, illico eum resurrexisse credidit, et ideo inibi Christus præponit illos, qui credunt absque eo, quod a sensu visus ad credendum inducantur. In præsenti autem Evangelio : « Simpliciter et abso- « lute, consideratur aspectus et præsentia Christi; « hoc autem fuit insigne beneficium et privile- « gium, nec ob eam præsentiam, discipulorum « fides minor fuit; nam etsi Christum viderunt, « ipsum tamen Messiam et Dei Filium esse non « viderunt, sed crediderunt. »

2. — S. Cyrillus Alexandrinus in *Catena* per verbum *videre* non semper visionem stricte dictam, designari docet : « Illud autem scire convenit, quia « videre non significat actum oculorum, sed mentis « recreationem in præteritis beneficiis; puta, si « quis dicat : Iste vidit bona tempora, id est, gavi- « sus est in bonis temporibus, secundum illud : « *Videas bona Jerusalem.* » Multi quidem Judæorum oculis suis viderunt Christum, sed non crediderunt in eum, nec quidquam ipsis in redemptionem profuit adventus et præsentia Christi. Albertus Magnus in persona Christi, quinam videndo Salvatorem beati sunt, ostendit inquiens : « Beati sunt, qui sic « me exterius aspiciunt, quod interius divinitatem